

Linus Andersson

046-359 55 78

Linus.andersson2@lund.se

Barn- och skolnämnden

Remiss: Plan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak i Lunds kommun år 2019-2020

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade den 3 april 2019 att skicka ut förslag till "Plan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak i Lunds kommun år 2019-2020", till socialnämnden, miljönämnden, kultur- och fritidsnämnden, barn- och skolnämnden samt utbildningsnämnden för yttrande. Planen syftar ytterst till att bidra till en god folkhälsa genom att minska bruket av alkohol, narkotika, dopning och tobak (ANDT), inte minst bland barn och unga. I planen framläggs ett antal aktiviteter som ska genomföras och följas upp inom ramen för arbetet.

Barn- och skolförvaltningen är positiv till planens ambition och syfte. Området berör skolans hälsofrämjande och förebyggande ansvar vilket har som målsättning att skapa en god lärmiljö och en grund för god hälsa. Samtidigt vill förvaltningen framhålla att planen i delar tjänar på att förtydligas så att styrning och uppföljning fungerar effektivt och ändamålsenligt. Förvaltningen bedömer det vara av särskild vikt att tydliggöra metod och frekvens för uppföljning.

Beslutsunderlag

Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse den 20 maj 2019 dnr BSN 2019/2801

Remiss "Plan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak i Lunds kommun 2019-2020", KS 2019/0163

Barnets bästa

Planen syftar till att skapa bättre livsvillkor för barn och unga genom fokus på det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning och tobak. Flera av de föreslagna aktiviteterna riktar sig direkt mot utveckling och förbättring av det förebyggande ANDT-arbetet, vilket gynnar såväl barn som elever i Lunds kommun.

Ärendet

I februari 2016 beslutade regeringen om en förnyad strategi för den nationella ANDT-politiken vilken sträcker sig fram till 2020. Strategin

2019-05-20

Diarienummer

BSN 2019/2801

bygger på sex mål och kopplat till varje mål finns i sin tur ett antal insatsområden som ska styra utvecklingen över perioden. Lunds kommuns arbete med ANDT tar sin utgångspunkt i denna strategi samt globala rekommendationer och riktlinjer, och vidare i lokala förutsättningar och prioriteringar som beskrivs i Lunds Välfärdsrapport 2017.

Utifrån Lunds Välfärdsrapport 2017 beslutade kommunfullmäktige att barn och ungas levnadsvanor ska vara ett av tre prioriterade områden i det fortsatta folkhälsoperspektivet. Det övergripande målet med ANDT-arbetet i Lund är att:

- Antalet barn och unga som börjar använda narkotika och dopningsmedel eller debuterar innan 18 års ålder med alkohol eller tobak ska minska i Lund.

Framlagd ANDT-plan avser 2019-2020 och syftar till att bidra till en god folkhälsa genom att föreslå ett antal kommunspecifika aktiviteter som kopplas till den nationella ANDT-strategins insatsområden. Barn- och skolnämnden föreslås ansvar för totalt sex aktiviteter, samtliga kopplade till insatsområdet *prioritera skolans förebyggande arbete*. För flertalet av dessa sex aktiviteter anges flera ansvariga nämnder.

Tabell 1. Aktiviteter där barn- och skolnämnden föreslås ansvar

Nationellt insatsområde	Aktivitet	Ansvar
Prioritera skolans förebyggande arbete	Varje skola reviderar och implementerar årligen ANDT-policy och handlingsplan. Rektor beslutar om planen utifrån skolans behov och förutsättningar.	BSN, UN
	Utveckla arbetet med att identifiera risk- och skyddsfaktorer i syfte att utveckla elevhälsoarbetet	BSN, UN
	Identifiera och implementera en verkkningsfull metod för grundskolan med utgångspunkt i skolans risk- och skyddsfaktorer	BSN
	Kommunen arbetar med sommarpraktik inom ANDT i enlighet med Länsstyrelsens modell	KS, BSN, UN

2019-05-20

Diarienummer

BSN 2019/2801

	Kommunens grundskolor arbetar tillsammans med berörda förvaltningar och andra aktörer för en rökfri skoltid	KS, BSN, UN
	God samverkan mellan skolorna och polisen gällande narkotikaprevention	BSN, UN

Barn- och skolförvaltningens förslag till yttrande

Barn- och skolförvaltningen är positiv till planens ambition och syfte. Området berör skolans hälsofrämjande och förebyggande ansvar med målsättning om att skapa en god lärmiljö och en grund för god hälsa, vari elevhälsans förebyggande arbete spelar en central roll.

Även om barn- och skolförvaltningen har varit delaktiga i arbetet med framtagande av aktiviteter ser förvaltningen att planen i delar tjänar på att förtydligas. Detta inkluderar struktur och metod för uppföljning av planen och dess aktiviteter som helhet. De flesta aktiviteter som berör barn- och skolnämnden ingår idag i respektive enhets kvalitetsarbete och årshjul (eller i elevhälsans) och utgör därför del av det arbete som följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. När ett ordinarie arbete lyfts fram i en specifik plan, som i detta fall, ser förvaltningen en risk i att delar av enheternas arbete ska följas upp inom flera olika uppföljningskanaler, med ett medföljande dubbelarbete. Av denna anledning bör det tydliggöras hur planen som helhet, med dess föreslagna aktiviteter, ska följas upp.

Barn- och skolförvaltningen är överlag positiv till de aktiviteter som föreslås, vilka ligger väl i linje med pågående ANDT- och elevhälsoarbete, men ser att ett antal förtydliganden bör ske.

Uppföljning

Planen anger att varje nämnd med ansvar för en aktivitet tillika ansvarar för att följa upp arbetet inom ramen för sin verksamhetsuppföljning. Det anges att planen som helhet ska följas upp och aktualiseras år 2020 men det framgår inte närmare hur eller när denna uppföljning ska genomföras.

För de aktiviteter där flera nämnder föreslås vara ansvariga kan det tydliggöras vad som mer exakt ingår i respektive nämnds ansvar.

Aktiviteter i planen

Flera av de föreslagna aktiviteterna kan tydliggöras för att det klarare ska framgå vad som i kommande steg ska följas upp. Detta

2019-05-20

Diarienummer

BSN 2019/2801

bedöms vara särskilt viktigt i de fall aktiviteten berör flera nämnder och uppföljning ska genomföras av flera olika förvaltningar.

Synpunkter kopplat till barn- och skolnämndens sex aktiviteter summeras nedan.

- *Varje skola reviderar och implementerar årligen ANDT-policy och handlingsplan. Rektor beslutar om planen utifrån skolans behov och förutsättningar*

Förvaltningen ser det som positivt att det tydliggörs att respektive rektor beslutar utifrån lokala behov och förutsättningar. Framtagande av handlingsplan är ett idag pågående arbete för berörda skolenheter och bör vara vad som avses med aktiviteten, ej revidering och implementering av specifik policy.

- *Utveckla arbetet med att identifiera risk- och skyddsfaktorer i syfte att utveckla elevhälsoarbetet*
- *Identifiera och implementera en verkningsfull metod för grundskolan med utgångspunkt i skolans risk och skyddsfaktorer*

Båda aktiviteter syftar till att utveckla, effektivisera och enhetliggöra elevhälsans arbetssätt, vilket förvaltningen ställer sig positiv till. Det kan dock betonas att i synnerhet arbetet med framarbetandet av en verkningsfull metod för grundskolan är ett utvecklingsarbete som kan pågå över längre tid.

- *Kommunen arbetar med sommarpraktik inom ANDT i enlighet med länsstyrelsens modell*

Här bör det tydliggöras på vilket sätt ansvarig nämnd förväntas bidra till arbetet med ANDT-relaterad sommarpraktik i kommunen.

- *Kommunens grundskolor arbetar tillsammans med berörda förvaltningar och andra aktörer för en rökfri skoltid*

Samtliga förskolor och skolor i Lunds kommun är rökfria arbetsplatser. Arbetet kring rökfri skoltid ingår redan som del i grundskolans-, grundsärskolans- och elevhälsans hälsofrämjande och förebyggande arbete. I fokus för aktiviteten står *grundskolor* men bör även beröra

2019-05-20

Diarienummer

BSN 2019/2801

grundsärskolor. Såväl Barn- och skolnämnden som Utbildningsnämnden står som ansvariga. Av denna anledning föreslås även tillägget *gymnasieskolor*, alternativt att Utbildningsnämnden stryks som ansvarig nämnd.

- *God samverkan mellan skolorna och polisen gällande narkotikaprevention*

Samverkan mellan skolorna och polisen gällande narkotikaprevention är ett redan idag pågående arbete. För tydlighet bör begreppet "god" ersättas med "systematisk" eller liknande. I annat fall riskerar uppföljning av aktiviteten att försvåras då det snarare är att förstå som en målsättning än som en konkret aktivitet.

Barn- och skolnämnden föreslås besluta

att anta tjänsteskrivelsen som svar på "Plan mot alkohol, narkotika, dopning och tobak i Lunds kommun 2019-2020".

Jytte Lindborg
Skoldirektör

Linus Andersson
Utredare

Beslut expedieras till:
Kommunkontoret
Akten